

timeo, sumptus, labores, molestias, & omnia, in puncto executionis fore inania. Ideo consultus videtur, vt dissimuletur hoc casu pœna, alias minime remittenda. Fisco enim aliquid adiudicandum foret, quod ius sibi veniret ex causa pœnali, & mere lucratiua. Quo casu & quando non constat de prioritare iurium, † sed sumus in casu dubio, priuati creditores præferuntur fisco. Communem opinionem esse dicit *Neguz.* conciliando opiniones *Dd. in tract. de pigno. & hypoth. 4. membr. 2. part. princip. num. 118. Saluis Dominorum votis.*

Aliud.

D. Bq. Tergiuersationem summam *Loisett* esse perspicuam: trāstulit sc̄a bona alio, & ipsum domicilium Quibus, & aliis rationibus, per Referentem in specie adductis, putat, sententiam Senatus fuisse æquissimā, propter suspicionem, quam *Loisett* incurrit. Concludit cum Referente. In pœnam tamē temere litigantis omnino condemnaret: quia ordinatio vult, & aliis exemplo esse potest. Fiscalis postea deliberet, an suo periculo multatam prosequi velit.

D. Q. H. per omnia cum Referentibus concludunt, & fuit sententia in forma cōmuni concepta & publicata.

V O T V M XXXV.

In causa T. contra Episcop. C.

S V M M A R I A.

- 1 Priuilegij continentia hic quæ.
- 2 Iurisdicctio omnis à summis Principibus tanquam à fonte profluit.
- 3 Rotvvilensibus certi casus in suo iudicio ventilandi, in suo priuilegio à Maximiliano I. Anno 1496. concesso, & in reformatione noua à Maximiliano II. constituta, referuati sunt.
- 4 Ehehafft definitio.
- 5 Rei banniti in eo sunt casu, qui remitti non potest.
- 6 Lex vbi non distinguit, nec nos distinguere debemus.
- 7 Inter bannum delicti & cōtumacia, hoc casu nihil, aut parum discriminis.
- 8 Verba illa, *Dass die Vnterthanen zu Rotweil nit sollen geächt werden* priuilegio Bambergensi inserta, quando habeant locum.
- 9 Auocatio à iudicio Rotvvilensi cur hoc casu non habeat locum.
- 10 Priuilegium posterius speciale, per generalem clausulam derogandi, priori priuilegio generali merito derogare debet.
- 11 Imperator non solum suo alicui antea concesso priuilegio, sed & aliorum Imperatorum derogare potest.
- 12 Priuilegij insinuatio, id est, editio, de stylo fieri debet.
- 13 Expensa quare hic compensanda.
- 14 Appellans indistincte Appellato condemnandus est in expensas.

V O T V M domini Referentis Q. Quia lis omnis est super declinatoria fori: videndum primo, An d. exceptio probata? Deinde, An elisa? Tertio, Quid pronuntiandum?

Quoad primum. putat probatam exceptionem per priuilegia Episcopi Bambergensis, ab Imperatoribus concessa: quæ in alia causa in originali, in hoc iudicio sunt exhibitæ, & nunc repetita expresse continētia, † *Dass Bambergische Vnterthanen vnd Verwandte. vt ibidem.* Talia autem priuilegia exemptionis à summis Principibus, † à quibus omnis iurisdicctio, tanquam à fonte profluit, concessa valere, sæpe in hoc iudicio decisum est, & præcipit illa obseruari ordinatio *part. 2. tit. 1. in princ. Gram. decis. 46. num. 1.* Concludit, probatam esse.

An elisa?

Opponitur replicando priuilegium Rotvvilense, quod intelligit de illo, quod à Maximiliano Primo, Anno 1496. est concessum & in aliis causis hic productum: Item, allegat reformationem nouam, à Maximiliano II. constitutam: in quibus decernuntur certi casus, † referuati Rotvvilensibus, in suo iudicio ventilandi, quos casus ad auocationem statuum priuilegiatorum, non coguntur remittere, prout expresse disponitur in d. priuilegio, §. *Item so möchte, & in reformatione part. 2. tit. 15. in princ.*

Ex his autem casibus referuatis, qui Ehehafftin vocantur, vtroque in loco prima Ehehafft est, † *wann einer ein offener verschriebener Echer oder ein Bänniger ist / vndd solches mit gnugsamen Brieffen oder Brkündē auff ihn bracht / oder sonst kundlich gemacht.* Cum itaq; hic in confesso sit, Reum, † qui auocatur, bannitum esse: perspicuum est, eum esse in casu, qui remitti nō debet. Et ideo recte in eo iudicio causam retentam esse.

Non obstat, quod Appellans obiicit: primum illum casum der Ehehafft / de bannitis ex delicto intelligi: nam id probatum non est, & cōtrarium docet Curia Rotvvilensis vsus, qui hanc distinctionem hæctenus nō admittit, & recte respondetur, vbi † lex non distinguit, nec nos distinguere debemus: præsertim cum nulla hic adducatur causa distinguendi: Est inter bannum delicti & cōtumacia, † hoc casu nihil aut parum discriminis, vt testatur *Gail. obs. 12. n. 3. lib. 2. de pace pub.*

Deinde negatur, quod hæc prima Ehehafft cum 15. propter contrarietatem, conciliari non possit: nihil enim impedit, quin vtraque de bannito propter contumaciam recte etiā intelligi queat. Nec dici potest, quod posterior, superflua sit futura, cū illa aliquid addat, quod in priore nō continetur: Videlicet, quod etiam absolutus à banno, auocari non possit, si ea conditione absolutus sit, vt Rotvvilæ se conueniri patiatur.

Nec etiam obstat verba priuilegij Bambergensis, *dass die Vnderthanen zu Rotweil nicht sollen geächt werden.* Nam hoc tum locum habet, † cum fuerint antea ab Episcopo auocati: alioquin enim frustra in d. priuilegio poneretur, *dass auff Episcopi Abforderung / die Vnderthanen sollen gefürsen werden.* Ergo auocatio necessaria fuit, quæ

Nn

si omitt-

si omittitur, recte ad condemnationem & bannum proceditur.

Nec referre videtur, quod Episcopus nescierit, Reum citatum esse, ideoque de auocatione tempestiua cogitare nequiverit. Quia cum priuilegium Rotvvilense, † simpliciter, sine vlla distinctione bannitos nō remitti ad ordinarios disponat, & de stylo etiam Iudicij illius quotidie ita practicetur: existimat, hoc casu auocationem amplius locum non habuisse. Sed forte Episcopū si placuisset, pro suo Interesse à declaratione Banni appellare, vel nullitatem eiusmodi apud superiorem deducere potuisset.

Nec obstat, quod priuilegium Bambergense in genere omnes causas, quæ vel corpus, vel bona subditorum cōcernant, includit. Rotvvilense enim priuilegiū, † cum sit speciale, & posterius, Anno sc. 1496. concessum per generalē clausulam derogādi, priori priuilegio generali Bambergensi, merito derogare debet. *c. 1. ibi glos. in verb vt libere de rescript. ibid. Abb. numer. 10. Felin. numer. 3. Franc. Marc. decis. 267. in 1. part.* Quod autē imperator Maximilianus primus, † non solum suo, antea d. Episcopo, cōcessio priuilegio, sed & aliorum Imperatorū, derogare potuerit, tradit Bald. in l. si se patris. Codic. vnde lib. & de pace Constant. in verb successori: quia in Iurisdictionibus potest hoc. *Gram. d. decis. 46. num. 2. 3. Gab. l. 3. tit. de iur. quas. conclu. 6 nu. 22. & conclus. 7. numero 7.*

Concludit, exceptionem declinatoriā esse elisam, & pronunciandum, bene iudicatum, male appellatum: Compensatis Expensis.

Aliud.

D. Bq. Correferens, concludit cum Domino Referente: quia priuilegiū Rotvvilense expresse continet hunc casum. Nec refert, quod Bambergensi est posterius, quia is casus non est exceptus.

Habet & Rotvvilense clausulam derogatoriā. Nec illud Bambergense, est insinuatū *Cagnol. in auct. qui rem. num. 63. Cod. de SS. Eccles. Item, est de stylo, † quod insinuatio fieri debeat, id est, priuilegij editio. d. c. cum persona de priuileg. in 6.* Sed hoc post bannum est factam. Non obstat clausula: vt *Gail. lib. 1. obser. 1. num. 1.* Non obstat ignorantia subditi quia de ea non constat. Intelligit casus 1. & 15. Ehehaffiti/ vt appellati.

Concludit: quia hic agitur de bannito, & sic locum habet Ehehaffiti/ siue priuilegium, in ordinatione antiqua expressum: Ideo simpliciter cum Domino Referente: nisi quod cum expensis, &c.

D. G. Quia non apparet ex actis, priuilegium ante bannum insinuatū Rotvvilensibus: Ideo sine vicio nullitatis ipsos procedere potuisse, ex priuilegio generali, ipsis concessio, putat, & auocationē nimis sero factam: ideo locū non habere isto casu. Concludit igitur cū Referente: Cum expensis tamen.

D. Ql. Cum Referente, quia priuilegia sint factis liquida, & serius facta auocatio: compensatis

expensis: Quia † appellans verisimiliter videtur 13 habuisse ignorantiam de robore priuilegij.

D. S. Siquidē auocatio vigore priuilegij Bambergensis, non facta est, re adhuc integra, sed demum post declarationem Banni, & impetrationem de r. Anleidsbrieff/ sicque sumus in casu, vbi Bannitus auocatus est: Puto cum Dominis Referentibus causæ decisionem nunc solummodo dependere ex allegata dispositione, antiquæ ordinationis Rotvvilanæ p. 3. §. 5. nec non stylo, consuetudine, & vsu eius curiæ dudum præscripto. Ideo concludo, bene iudicatum, & male appellatum.

Cumque exactis vix colligi possint sufficientes causæ, pro compensandis expensis: præsertim cum pronunciandum sit contra Appellantem. Ideo nobis à Iuris regula nō facile recedendum erit, quæ habet: Appellantem † indistincte 14 Appellato condemnandum in Expensas: *gloss. in c. finem litibus. de dolo & contum. c. sape. de appellat. c. irreprehensibilis. c. vt debitus eod. tit. Gail. obs. 152. num. 4. libro 1.*

D. L. Cum dominis: Expensas vult compensare, vt Q. non vult tamē se separare in hoc à Dominis.

D. H. Cum Referentibus, & cū expensis: quia priuilegium non sit ante ibi insinuatū,

Sententia.

In Sachen weiland Herrn X. Veit̄ jeh̄t Herrn Martin. Bischoffen zu E. Appellanten/ eines/ wider Fritrich vnd Jacoben X. & confortes, weiland Jörg X. nachgelassene Erbe/ in actis benannt/ Appellaten/ anders Theils. Ist allem Vorbringen nach zu recht erkāt/ daß durch Richter Voriger Instanz wol gesprochen/ vbel davon appelliert/ die Gerichtskosten an diesem Keyserlichen Cammergerichte auffgeloffen/ ihnen den Appellaten nach rechtlicher Ermessigung zuentrichten vnnnd zubezahlen fellig ertheilend/ Doch ermeltem Appellaten an seinem habendē Priuilegien in andern Fällen vnabbrückig.

V O T V M XXXVI.

In causa Comitis T. contra Principē Electorem Sb.

S V M M A R I A.

- 1 A sententia super possessorio lata, appellare licet.
- 2 Appellationes coram Notario & testibus etiam sine protestatione, quod Iudicis copia haberi non possit, valida sunt.
- 3 Apostolos à iudice petere vel non, liberum est.
- 4 Causa coram Commissariis intra annum finiri debet, elapsosq; anno, ipso iure ad Cameram statim deuoluitur.
- 5 A sententia Commissariorū vbi appellatur, non solum priora, sed etiam noua deducere prohibitum est.
- 6 Ordinationis litera copulatiue & disiunctim duo requirit. & qua.
- 7 Iudex in deferendis iuramentis cautus esse debet.
- 8 Iudex, qui verisimiliter peieratur o iuramentum defert, dicitur homicida.

- 9 *Dictum Platonis in suis legibus quod.*
 10 *Imperij summi status, non debent esse durioris conditionis, quam privati.*

VOTVM Domini Referentis, G. Submissum est in puncto (exceptionem contra Grauamina in euentum) Deuolutionis, Respon- sionum, admissionis Commissariorū, iuramen- ti Calumniae, & damnorum.

Adductæ exceptiones contra deuolutionem Appellationis suo iudicio, plane sunt irreleuan- tes. Nam licet varient Dd. vtrum à sententia, † super possessorio lata, appellari possit: Tamen in Camera receptum esse palam est, in possessorio plenario, in quo hic versamur, Appellationes reci- pi, prout in ordinatione expresse, statuitur, tit. 2. §. Und so das Brthel. §. wo aber der Beklag. li. 2.

Ideoque hoc casu processus decreti sunt cum inhibitione, & notorium quoque est, quosdam Imperij status impetrasse, ne ab illorum sen- tentiis in possessorio appellatur. Sane Appella- tiones coram Notario & testibus, † etiam sine protestatione, quod Iudicis copia haberi nō pos- sit, validas esse, constat quoque ex ordinat. tit. 29. li. 2. §. Item so soll einem idem/so sich mit Brthel be- schwert nicht allein von dem Vnderrichter vñnd in seiner Gegenwertigkeit/ sondern auch im Abwesen. Quod intelligendum, vt hactenus semper vfitat- um fuit, siue copia haberi possit Iudicis vel non, &c. Von einem Notario vñnd Zeuge zu appellie- ren zugelassen sein soll. Et hinc quoque liberum † relictum, † à Iudice petere Apostolos, vel non, §. Item so soll. & tit. 30. §. 1. Sicque rigor antiquus plane sublatus est. Cōcludit, d. Exceptiones non obstare.

Atque alio fundamēto, ab Appellatis non al- legatum, causam scilicet non deuolutam, sed de- fertam dici posse. Sed id non solum, quoad Co- mites, sed etiam quoad Electorem. Cum enim agitur, Vermög der Aufstrag/der Entsetzung hal- ben/die nit Landstidbrüchig vt sic factum, necesse est, à die interpositæ appellationis, intra trime- stre, vt ordinatio, in d. §. Wo aber der Beklag. & sequenti, habet, die Appellation in Camera anzu- bringen vñd anhengig zu machen Quod ipse in- telligit, vt ordinatio. §. 1. tit. 30. li. 2. declarat durch Aufzuehung/Verfündigung vñd wider Einbring- ung der Ladung.

Ex actis autem relucere, appellationes qui- dem intra decendium hinc inde interpositas, & processus, intra trimestre impetratos, & insi- nuatos: post trimestre vero, quinto mense, viua voce, & post, nono die, post terminum, realiter reproductos. Nisi velimus desertionem hoc pa- cto saluare, quod partes hinc inde non intende- rint procedere summarie, vigore singularis con- stitutionis, illius tituli 8. lib. 2. vt ex processu vide- re est. Causa enim hæc per septem Annos inte- gros, plenarie agitata est, coram Commissariis, † cum intra annum finiri debuisset, iuxta d. con- stitutionem. Vel in eo statu, quo lapsō Anno fuit

ipso iure ad Cameram statim deuolui, & apud priora acta quoque expressim reperitur, quod procedere voluerint partes, Vermög des achten Weges tit. 4. lib. 2. Et sic Vermög der gemeinen Aufstrag: in quibus fatale non inuenitur arcta- tum, quoad trimestre, & in hanc sententiam ipse inclinatur, tanquam mitiorem: maxime cum ne- mo partium id vrgeat, & hic quoque de spolio, strictè sumpto non agatur.

Porro, quod contra grauamina excipitur, quod saltē priora acta sint articulata: & ideo non admittenda ad probandum. Ista quidem exce- ptio satis reuolans est.

Nam non solum priora sed etiam noua dedu- cere, † eo casu, vbi à sententia commissariorum † appelletur, prohibitu est §. 1. tit. 6. lib. 2. Ideo vide- tur grauamina nō posse admitti ad probandum.

Verum cū in d. §. 1. additio ista annexa sit: Es were dann durch den Eyd 2c. & sic si iuretur, ad- mitti debeant (vt habetur forma ibidem) oder dafür halt/ daß solch new Eynbringen zu Erhal- tung d. r. P. rechtigkeit dienstlich sey, & Comites in Replicis expresse dicant, daß sie entlichen fürha- bens/ nicht allein etwas neues vñd weiters, quam prius eynzubringen vñd zu beweisen/ sonder auch daß jenige/ so in priori instantia fürgebracht/ noch weiter außfündig zumachen: Ideo ipsis tale iura- mentum deferendum esse existimat. Ist erkant/ wöllen vñd mögen gedachte Appellanten/ für sich selbst/ oder ihren vollmächtig Anwald/ in Zeit vier Monat/ so ihnen von Amptswegē hierzu angefehret einen Eyd zu G. D. vñd auff das heilig Euangeli- um schweren/ daß sie jres angegebene neuen Eyn- bringens in erster Instanz nicht wissen gehabt/ oder damals daselbs nicht eynbringen mögen/ auch dar- für halten/ daß solch new Eynbringen/ zu Erhaltig ihrer Berechtigkeit dienstlich sey/ daß solches gehöre werden/ vñ sie thun solches also oder nit/ als daß auff ferner anruffen in der Sache ergehen sol. B. X. J.

In reliquis punctis expectandum esse.

Votum D. Correferent v. in eadem causa.

Præcipua submissio concernit admissionem grauaminū: Causam enim esse deuolutam, non desertam.

Nullitatē commissam propter continuatio- nē processus vltra cōstitutionis, vel ordinationis terminum, cum Domino Referente cenfeo.

Concludo etiam cum Domino Referente, Grauamina ad probandum esse admittēda. Sed id nō tam propter iuramētum, ab Appellante, ob hoc præstandum, quam ex causis, propter quas alias de iure communi & stylo Cameræ, grauamina quotidie ad probandum admitti solent. Dubito enim, nū casu nostro commode, iu- ramēto causante, id fieri possit: Cum litera Or- dinationis † copulatiue & coniunctim, duo exi- gat: nempe vt iuretur, Appellantē ignorasse, vel non potuisse iam deducenda, in prima instantia producere & quod putet nouam inductionem & probationem sibi vtilem fore. Hanc partem recte quidem iurare Appellantes comites pos-
 N n . 2 sunt,

sunt, sed priorem, vt ex actis satis dilucide constat, ægerrime, & non nisi graui conscientia: Cum & scire, asserta iam documenta penes suos subditos, & facile ab eis exigere, & producere potuerint. Non nihil itaque periculi hoc casu subest, ne vel periuriis fenestra aperiatur, vel Comitibus denegetur, quod alias generaliter Appellantibus permittitur.

- Ad primum enim quod spectat, Iudex cautus
7 † esse debet in deferendis iuramentis, *glossa in c. clericos. verb. redeuntes. de cohob. cleric. & ibi Abb. numero 2. & §. nos igitur Auth. de nupt. Felin. c. Apostolice. num. 2. de except. dicit: Iudicem homicidam fore,*
8 † cum verisimiliter peieraturo defert: *ex c. ille & c. qui exigit. 22. quest. 5. Menoch. consilio 186. Et residet ea non parum in iudicis arbitrio, vt notant: Bald. Castrens. & Ias. in l. 2. Codice de edict. viduita. tollend.*
9 Inde Plato † in suis legibus dicebat: Prudens legislator, in iudiciorum executione, iusturadum litigantium prohibebit, vt tam accusatoris intentio, quam defensoris deprecatio, siue iureiurando in iudicis conscribatur.

Secundo vero loco, summis etiam statibus eriperetur, quod infimæ conditionis hominibus, & priuatis, permittitur. Cum facile contingere possit, vt quis sibi persuadeat de bona lite & causa, & in prima instantia se instruat probationibus, quas sibi sufficere arbitratus est, donec lata sententia, euentus aliud docuit. Quo casu, si postmodum deducantur noua fundamenta, & rationes à prioribus dependentes, vberioresque probationes victoriæ seruientes, etiam priuatis appellantis viæ non arctantur: Vix itaque fieri potest, vt summi status Imperij, † durioris sint conditionis, quam priuati: præsertim attento, quando tale iuramentum à parte non petitur.

Si vero Domini putarint, literam ordinationis de rigore hætenus fuisse obseruatam, præiudicioq; nuperrime in causa *Baden cōtra Desterreich*, hoc nostro casu simpliciter insistendum esse, tunc nec ego refragabor.

Saluis.

Aliud.

D.Q. Cum Domino Referente in omnibus, nisi contraria præiudicia nata sint, quod iuramenti huius non habita fuerit ratio: sibi enim imputent status, quod hanc legem sibi ipsis tulerint.

D.Bq. Si grauamina releuantia sunt, vt Referentibus videtur, & noua adiuncta & addita prioribus, placet vt grauamina ad probandum admittantur. Quo ad delationem iuramenti, de nullo præiudicio sibi constat, præter allegatum, *Baden contra Desterreich*. Et quia ibi delatum, poterit etiam comitibus hic deferri.

D.I. Similiter cum Dominis concludit.

VOTVM XXXVII.

In causa Comitum Q.O.

Contra P.

SVMARIA.

- 1 De punctis duobus hic principaliter agitur.
- 2 Actorem nostrum super spolio aduersus citatum agere non posse, vnde constat.
- 3 Spoliatus dicitur is, qui cum possideret, deiectus est.
- 4 Possessionis recuperanda duo extrema que.
- 5 Possessionis recuperanda remedium, in quibus sibi non vendicet locum. & num. 6. & 7.
- 8 Ignorantia cum adest, cessat peccati ratio.
- 9 Spoliator quis dicatur & impropriissime & quis proprie. num. 10.
- 11 Possessor vel Successor non præsumitur scire, rem esse vicio violentiæ affectam.
- 12 Ignorantia præsumitur, vbi scientia non probatur: In factio nimirum alieno. num. 13.
- 14 Pupilli patris sui successores, si soluere negarēt pensionem, quam pater soluere consuevit, li. et post obitum eius nunquam soluisent, super spolio conueniri possunt: quod tamen limitatur. num. 15.
- 16 Spoliatio simplex & impropria largo nomine sumpto dicitur spoliatio.
- 17 Spolia simplicia & impropria huiusmodi reformatio Rotvvilensis tit. 5. inter casus reseruat, qui remitti non debent, non constituit.
- 18 Verba de iure principis firmissima esse debent.
- 19 Concessio prima, non secunda valet.
- 20 Princeps contra factum suum propriū veniens, contrariamq; concessionem faciens, prima valebit concessio, & non secunda.
- 21 *Echehaff* Rotvvilensium non loquitur de omni genere violentiarum, sed magis de vi compulsiva, ablatiua, vel expulsiua: Quare actio hoc loco competit. numer. 22.
- 23 Interdictum recuperanda quare hoc in casu non habeat locum.
- 24 Oblitio post longum tempus scilicet decem Annorum præsumitur.
- 25 Possessio ciuiliis, qua animo retinetur, decem annis amittitur.
- 26 Ecclesia non moritur.
- 27 Ecclesia præiudicatur, propter negligentiam prelati non repetentis rem Ecclesiasticam: Sicut & dolus & violentia eius nocet Ecclesie. numero 28.
- 29 Ecclesia interdum potest petere restitutionem integrum, vel ipsum negligentem conuenire.
- 30 Spoliatio vel violentia in iudicium deduci non potest, cum de nulla possessione constet.
- 31 Priuilegium posterius, cui clausula, ex certa scientia: plenitudine potestatis: motu proprio: &c. inserta sunt, derogat priuilegio priori concessio.
- 32 Priuilegium ob remunerationē & bene merita concessum, & sic ex iusta causa, transit in contractum, fitq; irreuocabile, nec ei doli exceptio obstat.
- 33 Priuilegium derogatorium in specie est probandum.
- 34 Verba relatiua sæpius repetita repetitionem faciunt omnium præcedentium cum qualitatibus suis.
- 35 Clausula derogatoria noua Reformationi Rotvvilensi inser-